

Læreplan i engelsk programfag

Fastsatt som forskrift av Utdanningsdirektoratet 26. mai 2020 etter delegasjon i brev av 13. september 2013 fra Kunnskapsdepartementet med hjemmel i lov 17. juli 1998 nr. 61 om grunnskolen og den vidaregåande opplæringa (opplæringslova) § 3-4 første ledd.

Gjelder fra 01.08.2021

Om faget

Fagenes relevans og sentrale verdier

Engelsk programfag handler om språk- og kommunikasjonsutvikling, og skal bidra til danning og identitetsutvikling. Faget skal bidra til å utvikle elevenes interkulturelle forståelse, økt forståelse av allsidigheten i det engelske språket og av betydningen av å bruke et situasjonstilpasset språk. Det å lære engelsk har stor betydning for elevene i utdanning, i arbeidslivet og i samhandling med mennesker fra hele verden.

Alle fag skal bidra til å realisere verdigrunnet for opplæringen. Faget skal bidra til å gjøre elevene trygge engelskbrukere slik at de kan bruke engelsk for å lære, kommunisere og knytte bånd til andre. For elevene kan det å beherske engelsk gi selvtillit, trygghet og mulighet til å utfolde seg. Kunnskap om og en utforskende tilnærming til andre språk, samfunn, levesett, kommunikasjonsformer og kulturelle uttrykksformer åpner for nye perspektiver på verden og oss selv. Faget skal bidra til at elevene utvikler forståelse av og respekt for kulturelt og språklig mangfold, og at de kan reflektere rundt den historiske sammenhengen kulturuttrykk og samfunnsforhold inngår i.

Kjerneelementer

Kommunikasjon

Kommunikasjon innebærer å skape mening med språk og å kunne bruke språket i formelle og uformelle sammenhenger. Elevene skal ta i bruk egnede strategier for å kommunisere muntlig og skriftlig i forskjellige situasjoner og ved å bruke ulike medier og kilder. Elevene skal få oppleve språket og bruke og utforske språket. Opplæringen skal legge til rette for at elevene får utfolde seg og samhandle i autentiske situasjoner.

Språklæring

Språklæring innebærer å videreutvikle språkbevissthet og kunnskap om engelsk som system og å kunne bruke språklæringsstrategier. Kunnskap om språkløyer, ordforråd, og ord-, setnings- og tekststrukturer gir elevene valg og muligheter i kommunikasjon og samhandling. Språklæring innebærer å se sammenhenger mellom engelsk og andre språk elevene kan, og å forstå hvordan engelsk språk er bygget opp.

Møte med engelskspråklige tekster

Språklæringen skjer i møte med engelskspråklige tekster. Tekstbegrepet brukes i vid forstand; muntlige og skriftlige, trykte og digitale, grafiske og kunstneriske, formelle og uformelle, skjønnlitterære og sakpregede tekster, fra nåtid og fortid. Tekstene kan inneholde skrift, bilder, lyd, tegninger, grafer, tall og andre uttrykksformer som er satt sammen for å understreke og formidle et budskap. Arbeid med engelskspråklige tekster bidrar til å gi elevene kunnskap om og erfaring med språklig og kulturelt mangfold, og også innsikt i andre menneskers levesett, tradisjoner og kultur. Gjennom å reflektere over, tolke og kritisk vurdere ulike typer engelskspråklige tekster skal elevene tilegne seg språk i tillegg til kunnskap om kultur og samfunn. Elevene utvikler med dette interkulturell kompetanse slik at de kan forholde seg til ulike levemåter, tenkesett og kommunikasjonsmønstre. Elevene skal få et grunnlag for å se sin egen og andres identitet i en flerspråklig og flerkulturell sammenheng.

Tverrfaglige temaer

Demokrati og medborgerskap

I engelsk programfag handler det tverrfaglige temaet demokrati og medborgerskap om å utvikle elevenes forståelse for at deres oppfatning av verden er kulturavhengig. Ved å lære engelsk kan elevene møte ulike samfunn og kulturer gjennom å kommunisere med andre over hele verden, uavhengig av språklig og kulturell bakgrunn. Dette kan bidra til å åpne for flere måter å tolke verden på og være med på å skape nysgjerrighet og engasjement, og medvirke til å forebygge fordommer.

Grunnleggende ferdigheter

Muntlige ferdigheter

Muntlige ferdigheter i engelsk programfag innebærer å skape mening gjennom å lytte, tale og samtale ved å bruke det engelske språket på et avansert nivå. Det handler om å videreformidle informasjon, tilpasse språket til formål, mottaker og situasjon og å velge egnede strategier. Utviklingen av muntlige ferdigheter i engelsk handler om å bruke det muntlige språket mer presist og nyansert til å kommunisere om forskjellige emner, i formelle og uformelle situasjoner og til ulike mottakere med ulik språklig bakgrunn. Dette innebærer også å lytte til, forstå og drøfte forskjellige emner og problemstillinger for å tilegne seg fagkunnskap.

Å kunne skrive

Å kunne skrive i engelsk programfag innebærer å kunne uttrykke ideer og meninger på en tilpasset og hensiktsmessig måte i ulike typer tekster, på papir og digitalt. Å skrive handler om å planlegge, utforme og bearbeide

tekster som kommuniserer, og å tilpasse språket til formål, mottaker og situasjon og velge egnede skrivestrategier. Det innebærer også å bruke ulike setningsstrukturer, variert ordforråd og egnet tekstbinding. Skriveferdigheter i engelsk programfag handler om å skape ulike typer klare, velstrukturerte og detaljerte tekster om komplekse emner som formidler synspunkter og kunnskap. Det innebærer også å bruke ulike typer kilder på en kritisk og etterrettelig måte.

Å kunne lese

Å kunne lese i engelsk programfag innebærer å skape mening i ulike typer autentiske og oversatte, skjønnlitterære og fagspesifikke tekster. Det innebærer å lese varierte typer tekster og å kunne forstå et bredt spekter av krevende og komplekse tekster ved hjelp av egnede lesestrategier. Det innebærer også å hente ut og tolke ulike typer av eksplisitt og implisitt informasjon. Leseferdigheter i engelsk programfag innebærer å lese varierte og komplekse tekster med flyt og forståelse og i stadig større grad kunne reflektere over og vurdere ulike typer tekster kritisk.

Digitale ferdigheter

Digitale ferdigheter i engelsk programfag innebærer å kunne bruke digitale medier og ressurser for å styrke språklæringen, tilegne seg relevant kunnskap i engelskfaget, og skape ulike typer tekster. Det innebærer å opptre kritisk og reflektert i engelskspråklige digitale uttrykksformer og i kommunikasjon med andre. Digitale ferdigheter innebærer å tilegne seg kunnskap ved å innhente, utforske og kritisk vurdere informasjon fra ulike engelskspråklige kilder på en selvstendig måte.

Kompetansemål og vurdering

Kompetansemål og vurdering engelsk 1

Kompetansemål etter engelsk 1

Mål for opplæringen er at eleven skal kunne

- bruke egnede lese-, lytte-, tale- og skrivestrategier tilpasset situasjon og formål
- bruke et rikt og presist ordforråd av generell og fagspesifikk art på en hensiktsmessig og situasjonstilpasset måte både muntlig og skriftlig
- anvende kunnskaper om ord, setningsbygging, tekstbinding og språkbruk for å forbedre eget språk og egne tekster
- produsere ulike muntlige og skriftlige situasjonstilpassede tekster med klart innhold og hensiktsmessig stil og struktur

- anvende hensiktsmessige kilder på en kritisk og etterrettelig måte
- lese og bruke ulike typer tekster på engelsk som utgangspunkt for egen språklæring og faglig refleksjon
- bruke ulike fagspesifikke tekster på engelsk med tema fra andre fag, som utgangspunkt for egen språklæring og faglig refleksjon
- analysere og tolke skjønnlitterære tekster på engelsk, inkludert selvvalgte tekster
- reflektere over språklige varianter i noen engelskspråklige land
- reflektere over innflytelsen til og bruken av det engelske språket i informasjons- og meningsutveksling globalt
- vise forståelse, selvstendig refleksjon og kritisk tenking i analyse av noen aktuelle samfunnsdebatter i engelskspråklige land
- utforske og presentere minst ett selvvalgt emne knyttet til språk, kultur, samfunn eller vitenskap ved kritisk bruk av engelskspråklige tekster og andre kilder

Underveisvurdering

Underveisvurderingen skal bidra til å fremme læring og til å utvikle kompetanse i programfaget. Elevene viser og utvikler kompetanse i engelsk 1 når de kommuniserer og samhandler nyansert og presist med flyt og sammenheng muntlig og skriftlig, tilpasset formål, mottaker og situasjon. Videre viser og utvikler de kompetanse når de skaper ulike typer tekster og når de bruker kilder på en kritisk, hensiktsmessig og etterrettelig måte.

Læreren skal legge til rette for elevmedvirkning og stimulere til lærelyst gjennom å ta i bruk varierte strategier og læringsressurser for å utvikle elevenes leseferdigheter og muntlige og skriftlige ferdigheter. Elevene skal få oppleve at det å prøve seg fram alene og sammen med andre er en del av det å lære et språk. Læreren skal være i dialog med elevene om utviklingen deres i engelsk og elevene skal få mulighet å prøve seg fram. Med utgangspunkt i kompetansen elevene viser, skal de få mulighet til å sette ord på hva de opplever at de får til, og reflektere over egen faglig utvikling. Læreren skal gi veiledning om videre læring slik at elevene kan bruke veiledningen til å utvikle leseferdigheter, skriveferdigheter og muntlige og digitale ferdigheter i faget.

Standpunktvurdering

Standpunkt karakterene skal være uttrykk for den samlede kompetansen eleven har i engelsk ved avslutningen av opplæringen etter engelsk 1. Den skal basere seg på elevenes kompetanse i å produsere og bruke muntlige og skriftlige tekster og på kompetanse i faglig tolkning og drøfting. Læreren skal planlegge og legge til rette for at elevene får vist kompetansen sin på varierte måter som inkluderer forståelse, refleksjon og kritisk tenkning, i ulike sammenhenger. Læreren skal sette karakter i engelsk 1 basert på kompetansen eleven har vist gjennom å legge til rette for at elevene får vist kompetansen sin i varierte vurderingssituasjoner, både skriftlig og muntlig.

Kompetansemål og vurdering engelsk 2

Kompetansemål etter engelsk 2

Mål for opplæringen er at eleven skal kunne

- bruke egnede lese-, lytte-, tale- og skrivestrategier tilpasset situasjon og formål
- bruke et rikt, presist og variert språk av generell og fagspesifikk art på en hensiktsmessig og situasjonstilpasset måte både skriftlig og muntlig
- produsere ulike typer skriftlige og muntlige faglige tekster med klart innhold, hensiktsmessig stil og struktur
- anvende hensiktsmessige kilder på en kritisk og etterrettelig måte
- vise selvstendig refleksjon og kritisk tenking i lesing og drøfting av ulike typer tekster
- tolke og drøfte noen typer skjønnlitterære tekster på engelsk i lys av deres historiske og kulturelle sammenhenger
- utforske og drøfte noen engelskspråklige lands språklige, kulturelle og politiske innflytelse i verden
- sammenligne og videreformidle noen samfunnsmessige og politiske forhold i to engelskspråklige land ut fra historiske sammenhenger
- utforske og presentere minst ett selvvalgt emne fra engelsk 2 ved kritisk bruk av engelskspråklige tekster og andre kilder

Underveisvurdering

Underveisvurderingen skal bidra til å fremme læring og til å utvikle kompetanse i programfaget. Elevene viser og utvikler kompetanse i engelsk 2 når de kommuniserer og samhandler nyansert og presist med flyt og sammenheng muntlig og skriftlig, tilpasset formål, mottaker og situasjon. Videre viser og utvikler de kompetanse når de skaper ulike typer tekster og når de bruker kilder på en kritisk, hensiktsmessig og etterrettelig måte.

Læreren skal legge til rette for elevmedvirkning og stimulere til lærelyst gjennom å ta i bruk varierte strategier og læringsressurser for å utvikle elevenes leseferdigheter og muntlige og skriftlige ferdigheter. Elevene skal få oppleve at det å prøve seg fram alene og sammen med andre er en del av det å lære et språk. Læreren skal være i dialog med elevene om utviklingen deres i engelsk og elevene skal få mulighet å prøve seg fram. Med utgangspunkt i kompetansen elevene viser, skal de få mulighet til å sette ord på hva de opplever at de får til, og reflektere over egen faglig utvikling. Læreren skal gi veiledning om videre læring slik at elevene kan bruke veiledningen til å utvikle leseferdigheter, skriveferdigheter og muntlige og digitale ferdigheter i faget.

Standpunktvurdering

Standpunkt karakterene skal være uttrykk for den samlede kompetansen eleven har i engelsk ved avslutningen av opplæringen etter engelsk 2. Den skal basere seg på elevenes kompetanse i å produsere og bruke muntlige og skriftlige tekster og på kompetanse i faglig tolkning og drøfting. Læreren skal planlegge og legge til rette for at elevene får vist kompetansen sin på varierte måter som inkluderer forståelse, refleksjon og kritisk tenkning, i ulike sammenhenger. Læreren skal sette karakter i engelsk 2 basert på kompetansen eleven har vist gjennom å legge til rette for at elevene får vist kompetansen sin i varierte vurderingssituasjoner, både skriftlig og muntlig.

Vurderingsordning

Standpunktvurdering

Engelsk 1: Eleven skal ha én muntlig og én skriftlig standpunkt karakter.

Engelsk 2: Eleven skal ha én muntlig og én skriftlig standpunkt karakter.

Eksamen for elever

Engelsk 1: Eleven kan trekkes ut til skriftlig og/eller muntlig eksamen. Skriftlig eksamen blir utarbeidet og sensurert sentralt. Muntlig eksamen blir utarbeidet lokalt.

Engelsk 2: Eleven kan trekkes ut til skriftlig og/eller muntlig eksamen. Skriftlig eksamen blir utarbeidet og sensurert sentralt. Muntlig eksamen blir utarbeidet og sensurert lokalt.

Eksamen for privatister

Engelsk 1: Privatisten skal opp til skriftlig og muntlig eksamen. Skriftlig eksamen blir utarbeidet og sensurert sentralt. Muntlig eksamen blir utarbeidet og sensurert lokalt. Fylkeskommunen avgjør om privatister skal få forberedelsesdel ved lokalt gitt eksamen.

Engelsk 2: Privatisten skal opp til skriftlig og muntlig eksamen. Skriftlig eksamen blir utarbeidet og sensurert sentralt. Muntlig eksamen blir utarbeidet og sensurert lokalt. Fylkeskommunen avgjør om privatister skal få forberedelsesdel ved lokalt gitt eksamen.